

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4040/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Борис Зорко, адвокат из ..., против тужених Издавачког друштва „Ringier Axel Springer“ ДОО из Београда, ББ, ВВ, ГГ и ДД сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 24/21 од 03.03.2021. године, у седници одржаној 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 24/21 од 03.03.2021. године у делу којим је потврђено решење о одбачају тужбе и у потврђујућем делу одлуке о тужбеном захтеву за објављивање пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 24/21 од 03.03.2021. године у делу којим је потврђено решење о одбачају тужбе и у потврђујућем делу одлуке о тужбеном захтеву за објављивање пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 24/21 од 03.03.2021. године у делу којим су потврђени одбијајући делови тужбених захтева за накнаду нематеријалне штете и за утврђење да су му сви тужени нанели нематеријалну штету (на описани начин) и делу којим је одлучено о његовој обавези накнаде трошкова поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 100/19 од 26.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су тужени објављивањем непотпуних и недозвољених информација дана ...2015. године у штампаном издању листа „Блиц“ број .. (страна 4 и 5, рубрика „Политика“) и електронском издању тог медија у тексту под насловом „АА старлете, не зна им се број“, тужиоцу нанели нематеријалну штету у виду душевних болова због

претрпљене повреде части и угледа. Ставом другим изреке, обавезани су тужени Издавачко друштво „Ringier Axel Springer“ ДОО Београд, ВВ и ДД да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 26.10.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени Издавачко друштво „Ringier Axel Springer“ ДОО Београд, ВВ и ДД да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 420.000,00 динара са каматом. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени ББ и ГГ да солидарно са туженим Издавачким друштвом „Ringier Axel Springer“, ВВ и ДД тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете услед претрпљених душевних болова због повреде части и угледа исплате износ од 500.000,00 динара са каматом. Ставом петим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се тужени ББ обавезе да ову пресуду објави без икаквог коментара и без одлагања а најкасније у наредном броју новина у истом делу медија са истом опремом у штампаном и електронском издању медија „Блиц“. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени ВВ и ГГ обавезу да ову пресуду објаве без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у наредном броју новина у истом делу медија са истом опремом у штампаном и електронском издању медија „Блиц“. Ставом седмим изреке, обавезани су тужени Издавачко друштво „Ringier Axel Springer“, ВВ и ДД да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 118.200,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате. Ставом осмим изреке, обавезан је тужилац да туженима ББ и ГГ солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 140.400,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 24/21 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, трећем, четвртном, петом, шестом и осмом изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (у погледу одлуке о захтеву за објављивање пресуде) применом члана 404. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе.

Тужени су поднели одговор на ревизију тужиоца захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

По оцени Врховног касационог суда нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као о изузетно дозвољеној у погледу одлуке о захтеву за објављивање пресуде у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 55/14).

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/ 11 ... 55/14), прописано је да ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/ 11 ... 55/14) Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП. Наиме, правноснажним решењем одбачена је тужба у овој правној ствари у односу на туженог ББ због недостатка пасивне легитимације (у делу у којем је тражено да се тужени ББ обавезе на објављивање пресуде), а одбијен је захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезу тужени ВВ и ГГ да пресуду објаве без икаквог коментара и без одлагања, (а најкасније у наредном броју новина у истом делу медија) налазећи да они нису пасивно легитимисани у погледу тужиоачевог захтева за објављивање наведене пресуде с`обзиром на то да се та обавеза може захтевати само од одговорног уредника медија, а не од тужених ВВ као уредника рубрике „Политика и свет“ и ГГ као заменика одговорног уредника и шефа одсека за онлајн у интегрисаној редакцији сагласно члану 120. ЗЈИМ.

Како је питање пасивне легитимације по одредбама Закона о јавном информисању и медијима ЗЈИМ („Службени гласник Републике Србије“ број 83/14, 58/15, 12/16) везано за утврђење чињеничног стања , а следом тога и за последице из чланова 120. и 128. истог закона то нема услова за одлучивање о ревизији у овој правној ствари, као изузетно дозвољеној. Тужилац уз ревизију није доставио другачије правноснажне или ревизијске одлуке које би указивале на другачији закључак.

На основу изнетог, применом члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. став 2. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија изјављена против правноснажне пресуде у побијеном делу (којим су потврђени ставови пети и шести изреке првостепене пресуде) није дозвољена.

Тужба ради накнаде нематеријалне штете и објављивања пресуде, поднета је 28.01.2016. године, а вредност предмета спора означена је у тужби износом од 500.000,00 динара.

Одредбом члана 420. став 1. Закона о парничном поступку прописано је да странке могу да изјаве ревизију против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан док је ставом 2. истог члана закона прописано да ревизија

против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да побијана вредност предмета спора очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена применом члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. у вези члана 420. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући правилност побијене пресуде у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 55/14) и члана 126. став 1. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник Републике Србије“ број 83/14, 58/15, 12/16) Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца у погледу одлуке о одбијању тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете и за утврђење су сви тужени објављивањем непотпуних и недозвољених информација у штампаном и електронском издању листа „Блиц“ тужиоцу нанели нематеријалну штету у виду душевних болова због претрпљене повреде части и угледа (у делу којим су потврђени ставови први, трећи и четврти изреке првостепене пресуде), није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је другостепени суд побијену одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је жалбени суд оценио битне жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице па није учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању дневног листа „Блиц“ у рубрици „Политика“, као и у електронском издању истог дневног листа, дана ...2015. године, објављен је текст са насловом „АА старлете не зна им се број“ изнад ког су објављена три антрфила са фотографијама три женске особе (ЂЂ обнажена, ЕЕ, у хаљини поред базена, и ЖЖ са обнаженим деколтеом) са наднасловом „Бивши министар за мање од две године запослио 288 особа у дипломатији“. У уводном пасусу текста је наведено да је бивши министар спољних послова, овде тужилац, за мање од две године, колико је био на функцији, запослио чак 228 особа, те да се међу запосленима налази непознат број старлета о којима је „Блиц“ већ писао. У тексту се наводи да је тужиоцу пошло за руком да запосли више људи чак и од 33 који је био министар дуже од пет година, као и да у званичном допису који је „Блиц“ добио од Министарства спољних послова, пише да је од јула 2012. године до априла 2014.

године, у време док је тужилац водио Министарство спољних послова, у радни однос на неодређено време примљено 81 лице док је у истом временском периоду на одређено време примљено 147 особа, дакле укупно 228 особа. Као разлози за пријем нових кадрова у допису Министарства спољних послова наводи се повећан обим посла, замена одсутног радника, као и постављање нових шефова у амбасадама и конзулатима. У тексту је објављен поднаслов „Легло љубавница“ са садржином која упућује на то да је тужилац као министар без конкурса незаконито запошљавао неквалификоване особе, услед чега је Министарство спољних послова од најугледније државне институције постало уточиште за љубавнице политичара и моћника. Затим се у тексту појашњава да су између осталих без конкурса примљене и старлете ЖЖ, ЂЂ и ИИ и ЕЕ. У издвојеном делу текста под насловом “ АА прети“ објављен је одговор АА у коме је наведено да допис Министарства спољних послова није званичан документ, а да у 228 запослених спадају и лица преузета из других институција Владе. У антрфилеу објављен је „Профил АА фаворита“ у коме је наведено: „завршен Мегатренд, атрактиван изглед, моћни љубавник, утицајан отац, добростојећи пријатељи, чланска карта“ а уз текст је објављена фотографија тужиоца. У току трајања министарског мандата тужиоца све три женске особе чије се фотографије налазе у антрфилеима су запослене у министарству на административним пословима. Пре објављивања предметног текста новинарка ДД је контактирала тужиоца преко СМС-а и том приликом га питала само за број запослених, али не и за конкретне запослене који се помињу у том тексту. Изјава тужиоца у тексту верно је пренета, али скраћена. Услед објављивања информација подобних да се повреде част и углед тужилац је трпео душевне болове, што је утврђено његовим саслушањем у својству парничне странке када се тужилац изјаснио како је доживео објављивање спорног текста. Тужилац се обраћао туженом Издавачком друштву „Ringier Axel Springer“ са захтевом за објављивање одговора и покренуо парнични поступак за објављивање одговора, који је објављен тек након што му је престала функција министра. У време објављивања чланка тужилац је био саветник председника РС, а издавач медија „Блиц“ је „Ringier Axel Springer“ д.о.о. Београд, аутор спорног текста је била новинар ДД, ВВ је био уредник рубрике „Политика и свет“, ББ је био главни уредник штампаног и електронског издања медија „Блиц“, ГГ је био запослен на пословима заменика одговорног уредника и шефа одсека за онлајн у интегрисаној редакцији и он није био уредник онлајн издања, а одговорни уредник медија је био ЈЈ. У време пресуђења одговорни уредник медија је КК.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредби чланова 5., 9. став 1, 79., 112.-115. Закона о јавном информисању и медијима - ЗЈИМ („Службени гласник Републике Србије“ број 83/14 ... 12/2016) у вези са чланом 200. Закона о облигационим односима – ЗОО закључили да постоји солидарна обавеза тужених Издавачког друштва „Ringier Axel Springer“ ДОО као издавача медија, ВВ као уредника рубрике и ДД као новинара-аутора текста да тужиоцу накнаде штету за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, налазећи да да је објављивањем предметног текста, објављена неистинита и непотпуна информација, која је подобра да повреди част и углед тужиоца. Из изнетих разлога првостепени суд је одбио захтев за утврђење су сви тужени објављивањем непотпуних и недозвољених информација (на описани начин) у штампаном и електронском издању медија „Блиц“ тужиоцу нанели нематеријалну штету у виду душевних болова због претрпљене повреде части и угледа. Делимично је усвојио тужбени захтев за досуђивање правичне

новчане накнаде и обавезао ове тужене да тужиоцу на име претрпљене нематеријалне штете због повреде части и угледа, солидарно исплате износ од 80.000,00 динара, а одбио преостали део тужбеног захтева преко досуђеног а до траженог износа од 500.000,00 динара, односно за износ од 420.000,00 динара. Тужбени захтев којим је тражио да се поред Издавачког друштва „Ringier Axel Springer“ ДОО, ВВ и ДД, солидарно обавезу и тужени ББ и ГГ, на накнаду нематеријалне штете у износу од 500.000,00 динара, првостепени суд је одбио јер именовани нису пасивно легитимисани у конкретном случају, будући да је ББ у време објављивања спорног чланка био главни уредник, а ГГ заменик одговорног уредника и шеф одсека за онлајн у интегрисаној редакцији, а у наведеном гласилу постоји функција одговорног уредника који солидарно одговара са издавачем и новинарем за накнаду штете, на основу чланова 103., 113. -115. ЗЈИМ. Другостепени суд је у потпуности прихватио изложено правно становиште првостепеног суда, оценивши да су испуњени услови за солидарну одговорност туженог издавача медија „Ringier Axel Springer“, ВВ као уредника рубрике и ДД као новинарке- аутора текста у смислу цитираних законских одредби. Имајући у виду све околности, оценио је да је тужиоцу досуђена адекватна новчана сатисфакција за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, супротно ревизијским наводима, правилно применили материјално право у делу у ком је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа.

На утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право позивајући се на одредбе чланова 5, 79, 112, 113, 114. и 115. ЗЈИМ и одредбу члана 200. ЗОО и члана 232. ЗПП када су обавезали тужене Издавачко друштво „Ringier Axel Springer“ ДОО, ВВ и ДД, да солидарно тужиоцу АА солидарно накнаде нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, јер иако је постојао оправдан интерес јавности да буде обавештена о понашању носиоца јавне функције изостала је дужна новинарска пажња у складу са етичким кодексима новинарске професије, која налаже да информације које се односе на то лице буду веродостојне и потпуне, као и објављене на начин да не повреде част и углед. Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован за још 420.000,00 динара, у односу на ове тужене, ценећи јачину и дужину трајања душевних болова које је тужилац трпео, начин на који су повређена заштићена добра, али и циљ и сврху накнаде којом се не сме погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Приликом одмеравања правичног износа накнаде нижестепени судови су имали у виду и одредбу члана 117. Закона о јавном информисању и медијима и узели у обзир и то да се тужилац обраћао са захтевом за објављивање одговора након објављивања текста. Правилно је одбијен тужбени захтев према ББ и ГГ због недостатка пасивне легитимације јер они у време објављивања текста нису били у статусу лица која солидарно одговарају за накнаду штете у смислу чланова 112-115 . ЗЈИМ.

Наводи ревизије да одмерена накнада нема карактер адекватне сатисфакције, без утицаја су на другачију одлуку. Наиме, имајући у виду све околности конкретног случаја непријатности којима је тужилац због објављивања информације био изложен у свом друштвеном окружењу, да је повреда учињена јавно путем медија која прати велики број читалаца и на начин којим су изнете неистините чињенице о тужиоцу,

досуђени износ од 80.000,00 динара и по мишљењу ревизијског суда представља адекватну материјалну сатисфакцију за душевне болове које је тужилац претрпео и примерена је значају повређеног добра и природи и сврси накнаде. По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду да је реч о личности која је у време објављивања текста обављала јавну функцију (а пре тога функцију министра), то тужилац као јавна личност треба да има већи степен толеранције за ситуације у којима је предмет критика, јер су границе допуштене критике шире у односу на носиоце јавне власти него у односу на друга лица и да је свестан да ће бити изложен интересовању јавности и медија за његово понашање и живот, као и њиховим похвалама и критикама, па су зато наводи ревизије тужиоца којима се указује да је досуђени износ ниско одређен без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права из одредбе члана 48. ЗЈИМ која не искључује одговорност одговорног уредника већ изједначава главног уредника медија са одговорним уредником онда када нема одговорног уредника (односно када није систематизовано то радно место). Међутим, у тренутку објављивања предметног текста одговорни уредник интернет издања дневних новина "Блиц" био је ЈЈ, док је након подношења тужбе одговорни уредник промењен и у време пресуђења одговорни уредник медија је КК, али тужилац није „проширио“ тужбу, односно субјективно преиначио и на одговорног уредника штампаног и интернет издања дневног листа "Блиц". Стога су нижестепени судови правилном применом одредбе члана 48. ЗЈИМ утврдили објективну одговорност ВВ као уредника рубрике „Политика и свет“ у којој је објављен предметни текст.

Преостали ревизијски наводи којима се побија одлука о одбијању тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете и за утврђење су сви тужени објављивањем непотпуних и недозвољених информација у штампаном и електронском издању листа „Блиц“ тужиоцу нанели нематеријалну штету у виду душевних болова због претрпљене повреде части и угледа, већ су били предмет правилне оцене другостепеног суда, а осим тога, њима се оспорава утврђено чињенично стање што у поступку по ревизији није дозвољено (члан 407. став 2. ЗПП).

Правилна је побијена одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП, према постигнутом успеху странака.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Захтев тужених за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију овај суд је одбио, јер исти није био потребан ради вођења парнице, па је одлука донета на основу члана 154. став 1. ЗПП и одлучено је као у ставу четвртном изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Марина Антонић